

Brunnera, een plant om niet te vergeten

Top 10 *Brunnera*: een vergelijkend warenonderzoek

In deze aflevering van de top 10 bevind ik me in mijn knollentuin, want samen met mijn echtgenoot ben ik collectiebeheerder van het geslacht *Brunnera*. We zijn met onze bijna 40 verschillende *Brunnera*'s aangesloten bij de Nederlandse Planten Collecties (NPC). Alle collectiehouders proberen om met zowel soorten als cultivars een genenbank in stand te houden. Er worden meer dan 100 verschillende collecties beheerd via deze organisatie. In het kader hiervan waren we uitgenodigd om als keurmeester op te treden bij een vergelijkend warenonderzoek van de KVBC (Koninklijke Vereniging van Boskoopse Culturen), omdat er wel heel veel verschillende *Brunnera*-cultivars op de markt gekomen zijn. Je zag door de bomen het bos niet meer. Na twee groeiseizoenen kwam de keuringscommissie tot een conclusie. Het uitgebreide keuringsrapport is verschenen in *Dendroflora* 59. Voor dit artikel heb ik de opmerkelijkste *Brunnera*-cultivars uitgekozen.

Auteur: Marlien van der Linden

Wat is *Brunnera*?

In het Nederlands wordt de plant Kaukasisch vergeet-me-nietje genoemd. Inderdaad lijkt het bloemetje verdacht veel op het meestal eenjarige vergeet-me-nietje. Ze behoren beide

tot de familie van de ruwbladigen oftewel *Boraginaceae*. *Brunnera* heeft zijn naam te danken aan een Fin, die de plant vernoemde naar de Zwitserse botanicus Samuel Brunner. Die reisde begin 19e eeuw rond in het gebied

Marlien van der Linden

waar de planten voorkomen, de Kaukasus. De bekendste *Brunnera*, *Brunnera macrophylla*, is al meer dan 200 jaar in cultuur. Inmiddels vind je in Nederland zaailingen in het wild.

Combinaties

Omdat alle varianten bloeien in het voorjaar, is de plant heel geschikt om te combineren met andere vroegbloeiende planten zoals *Dicentra*, *Heuchera*, *Epimedium* en *Pulmonaria*, ook omdat de standplaatsvoorkeur schaduw tot halfschaduw is. De grondsoort maakt niet zo veel uit. Bovendien is het aantrekkelijk om er bollen tussen te planten, wat bijvoorbeeld *Narcissus* minder stijf maakt. Het grote blad geeft rust in een beplanting, het blij-blauwe bloemetje steekt er luchtig bovenuit.

Ziekten en plagen

Afgezien van dit jaar, waarin slakken hier en daar de tuin overnamen, wordt de plant meestal met rust gelaten. In een droog jaar kan er meeldauw ontstaan, iets wat vaker voorkomt

bij *Boraginaceae*. Dan kunnen er ook bruine randen ontstaan. De meeste cultivars zijn gevoelig voor bladverbranding als ze te lang in de zon staan. In een aantal gevallen werd door de vinder van een cultivar gezegd dat die wel tegen zon kan, maar uit proeven bleek helaas dat dit niet altijd waar is. Over het algemeen overleeft de plant de bladschade wel en komt hij in het volgende groeiseizoen gewoon terug. Bij het schoffelen moet je niet te dicht bij de pol komen; dan beschadig je de wortels.

De top 10:

Zoals gezegd wil ik tien *Brunnera*-cultivars onder de loep nemen die mij om de één of andere reden opvielen tijdens de keuring en in onze collectie. Daarmee is niet gezegd dat andere cultivars slecht zouden zijn. De oude vertrouwde 'Jack Frost' en 'Looking Glass' waarmee de hype van zoveel *Brunnera*-cultivars ooit begon, bleken bij de keuring nog steeds prima planten te zijn. Om het overzichtelijk te houden, zijn de cultivars ondergebracht in groepen; dan weet je snel met welke soort je te maken hebt. Zo is er een 'Looking Glass'-groep, een 'Jack Frost'-groep, een 'Langtrees'-groep, een groene en een bontbladige groep.

Trouwens, als er reclame wordt gemaakt voor het extra grote blad, geldt dat vooral voor het eerste jaar na aanplant. Negen van de tien keer is het blad in het tweede jaar veel kleiner; de plant moet dan ook energie steken in de bloei en heeft de voedingsstoffen in de vaak nieuwe, verse grond verbruikt. Er zijn wat uitzonderingen hierop, zoals je verderop kunt lezen.

Na de bloei

Een voorjaarsbloeiër stort over het algemeen wat sneller na de bloei in en trekt zich dan terug in de grond. Hij heeft immers zijn taak volbracht: gegroeid, gebloeid en zaad gezet voor de voortplanting. *Brunnera* daarentegen blijft zijn mooie blad lang houden, zodat er geen gat in de border valt. Het enige wat als storend kan worden ervaren, zijn de uitgebloeide, verdorde bloemstelen. Deze zijn eenvoudig weg te trekken, zodat het blad weer helemaal tot zijn recht komt.

Kortom, *Brunnera* is echt een plant om niet-te-vergeten!

1. *Brunnera macrophylla* ALCHEMY SILVER ('TNBRUAS')

Deze plant wordt sinds 2017 door een Amerikaanse vasteplantenkwekerij in Oregon op de markt gebracht. De bloem is iets donkerder blauw dan bij de meeste cultivars. Het blad iets groter dan dat van 'Looking Glass'. De bloei zelf is niet zo overweldigend, maar meestal gebruik je een *Brunnera* voor het mooie blad; de bloemetjes zijn dan een toegift. Bij de keuring kreeg hij twee sterren, omdat het een sterke en gezonde plant bleek te zijn.

2. *Brunnera macrophylla* 'Betty Bowring'

Een oude getrouwe en rijk witbloeiende selectie onder de *Brunnera*'s, met egaal groen blad. Hij licht mooi op in sombere hoekjes in de tuin. Soms wordt deze plant 'Alba' genoemd, maar dat is niet de officiële naam. Het is een sterke, gezonde plant, die zelfs bij wat meer zonuren mooi blijft in niet te droge grond. Hij is al sinds 1980 op de markt en dus nooit overtroffen. We noemen hem als woordgrapje weleens 'Betty Boring', maar dat is geheel onterecht!

3. *Brunnera macrophylla* 'Caucasian Carpet'

Een vrij nieuwe introductie is 'Caucasian Carpet'. De naam doet al vermoeden dat het hier gaat om een *Brunnera* met uitlopers, hoogst ongebruikelijk voor deze soort. Hij is ooit meegebracht door mensen van de botanische tuin van Göteborg van een expeditie naar Georgië. Door de uitlopers geeft de plant een beetje een rommelige indruk, maar dat kan juist een toegevoegde waarde hebben. In Nederland is de plant geïntroduceerd door kwekerij De Hessenhof in Ede.

4. *Brunnera macrophylla* 'Jack's Gold'

'Jack's Gold' is door Rijnbeek Vaste Planten uit Boskoop op de markt gebracht. Het is een geelbladige vorm van 'Jack Frost'. Zoals vaker bij geelbladige planten moet deze cultivar geen direct zonlicht vangen. Maar door de frisse limoengroene ondertoon met het metallic laagje eroverheen geeft hij juist in de schaduw een warm accent. Samen met een wit-geel bloeiende tulp of narcis vormt hij een mooie combi. Hij is dus vooral geschikt voor degenen die eens wat anders willen dan rechttoe rechtaan.

5. *Brunnera macrophylla* 'Jack of Diamonds'

In de keuring was 'Alexander's Great' opgenomen, een cultivar waarvan wordt beweerd dat die spectaculair groot blad heeft. En inderdaad, dit was waar. Als antwoord op deze Wit-Russische vondst kwam hetzelfde Amerikaanse bedrijf uit Oregon met een tegenhanger onder de naam 'Jack of Diamonds'. Ook daarvan is gebleken dat het blad groot blijft tijdens het tweede groeiseizoen. Deze twee hebben dus daadwerkelijk groot blad.

6. *Brunnera macrophylla* 'Silver Spear'

Van ons als collectiehouders had 'Silver Spear' mogen winnen met drie sterren in plaats van twee. Wát een mooie *Brunnera* is dit. Het blad is wat eleganter doordat het langer is dan breed. Het ligt mooi dakpansgewijs en blijft tot ver in de zomer onbeschadigd. Bij ons in de tuin staat hij de hele dag in de schaduw van een beukenhaag, maar bij de keuring was er geen enkele kans op schaduw en ging het toch goed. Bovendien bloeit hij met veel hemelsblauwe bloemetjes.

7. *Brunnera macrophylla* 'Silver Heart'

Samen met 'Sea Heart' was 'Silver Heart' één van de eerste introducties na 'Jack Frost' en 'Looking Glass'. Ze zijn door de veel te vroeg overleden kweker Wim Willemsen gevonden. Het blad is steviger en groter en werd toentertijd door Wim betiteld als beter bestand tegen de zon. Dat gaat voor 'Sea Heart' niet op, bleek uit de proef, maar wel voor deze 'Silver Heart'. Die heeft toch een iets grovere tekening op het blad dan 'Looking Glass'.

8. *Brunnera macrophylla* 'Starry Eyes'

Uit de keuring kwam 'Starry Eyes' zeker niet als beste naar voren, maar omdat het bloemetje tweekleurig is, vind ik het de moeite waard om hem hier te noemen. Het blad is effen groen, maar dat bloemetje is echt apart. Zet hem daarom niet achter in de tuin, maar zo dat je erlangs loopt en kies hem voor mensen met oog voor detail. Hij is ooit gevonden door Chris Ghyselen, een Belgische tuinarchitect die meerdere introducties van *Brunnera* op zijn naam heeft staan.

9. *Brunnera macrophylla* 'Sterling Silver'

Zonder twijfel was dit de beste *Brunnera* van de keuring. Hij werd bekroond met drie sterren. Het is een cultivar die ingedeeld is bij de 'Looking Glass'-groep (zo kun je de verschillende types beter uit elkaar houden). Het blad is steviger en heeft een mooiere hartvorm dan dat van 'Looking Glass'. Zowel de bloem- als de bladsteel is donker van kleur. En nu maar hopen dat kwekers het keuringsrapport lezen, zodat 'Sterling Silver' makkelijker te verkrijgen wordt.

10. *Brunnera macrophylla* 'White Zebra'

Tot slot nog een witbloeiende *Brunnera*. In eerste instantie vroeg ik me af of we weer terug naar af gaan, want 'Jack Frost' is ooit geselecteerd uit een plant met nét zulk blad als 'White Zebra', 'Langtrees' genaamd. Maar die had blauwe bloemen; een witbloeiende *Brunnera* bestond nog niet. En omdat deze selectie opvallend rijk bloeit en het blad dus een kleine grijze vlek heeft, is hij zeer de moeite waard. Het blad hoeft niet altijd heel gemêleerd te zijn.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!